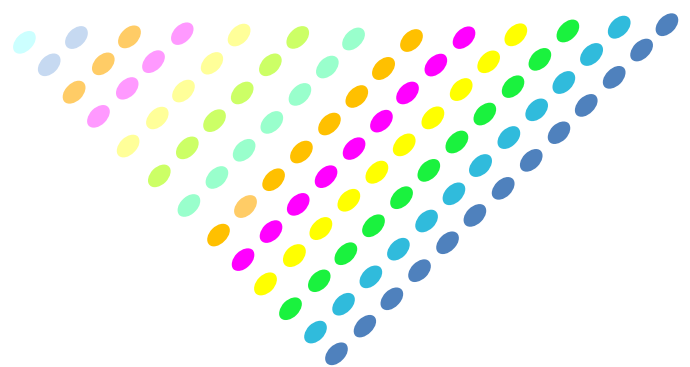




PROGRAMAS

1º Curso



2011-2012

ÍNDICE

1º Cuadrimestre

Páx

-
- **Socioloxía Xeral** (Formación Básica)..... 2
 - **Fundamentos de Dereito** (Formación Básica)..... 4
 - **Fundamentos de Psicoloxía** (Formación Básica)..... 8
 - **Fundamentos de Política Social** (Formación Básica)..... 10
 - **Fundamentos de Traballo Social** (Obrigatoria)..... 13

2º Cuadrimestre

Páx

-
- **Historia dos Sistemas de Benestar Social** (Formación Básica). 16
 - **Antropoloxía Social e Cultural** (Formación Básica).....19
 - **Fundamentos de Economía** (Formación Básica)..... 22
 - **Historia do Traballo Social** (Obrigatoria)..... 27
 - **Ética e Traballo Social** (Obrigatoria)..... 30

G3171101 - Socioloxía Xeral (Procesos e Problemas sobre os que actúa o Traballo Social) - Curso 2011/2012

Información

- **Créditos ECTS**
- Créditos ECTS: 6.00
- **Total: 6.0**
- **Horas ECTS**
- Clase Expositiva: 27.00
- Clase Interactiva Seminario: 18.00
- Horas de Titorías: 3.00
- **Total: 48.0**

Outros Datos

- **Tipo:** Materia Ordinaria Grao RD 1393/2007
- **Departamentos:** Campus Norte
- **Áreas:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Centro:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Convocatoria:** 1º Semestre de Titulacións de Grao/Máster
- **Docencia e Matrícula:** Primeiro Curso (1º 1ª vez)

Profesor: Xoán Carlos Bascuas Jardón

Obxectivos da materia

.- Coñecer e comprender os conceptos básicos e teorías da Socioloxía.

.- Coñecer e comprender os principais feitos e os problemas sociais, e saber relacionalos coa práctica do Traballo Social.

.- Coñecer e ser capaz de aplicar mecanismos de identificación, análise e medida dos problemas sociais e das necesidades derivadas das situacións de exclusión, discriminación e opresión nas que intervéñen o Traballo Social e as formas de intervención para combatelas.

Contidos

Tema 1. A Socioloxía como ciencia social. Problemas e perspectivas da Socioloxía: os principais paradigmas da Socioloxía.

Tema 2. A orixe da Socioloxía como ciencia. As interpretacións sociolóxicas de August Comte. As interpretacións sociolóxicas de Karl Marx. As interpretacións sociolóxicas de Emile Durkheim. As interpretacións sociolóxicas de Max Weber.

Tema 3. Cultura. Definición. Compoñentes e características do sistema cultural. Normas, valores, crenzas e símbolos. Funcións sociais da cultura.

Tema 4. Rol e Status. Definición de rol social. Tipoloxía do rol. Conflito de rol e a resolución de conflitos de rol.

Tema 5. O proceso de socialización. As etapas do proceso de socialización. Os principais axentes e medios ambientais de socialización: a familia, a escola, os grupos de iguais e o traballo, e medios de comunicación de masas.

Tema 6. Xénero e sociedade. A socialización do xénero. Patriarcado e sexismo. Feminismo e sociedade. A sexualidade. A homosexualidade. Sexualidade e cambio social.

Tema 7. Conformidade e desviación social. *Comportamento* desviado en socioloxía. Desviación e formas de adaptación social.

Tema 8. O control social. Concepto e funcións do control social. Mecanismos, sistemas ou niveis de control social.

Bibliografía básica e complementaria

ARIÑO, A. (1997): Sociología de la cultura. La construcción simbólica de la realidad, Barcelona: Ariel.
BERIAIN, J. e ITURRATE, J. L. (eds.) (1998): Para comprender la teoría sociológica, Estella: Verbo Divino.
DEL CAMPO, S. (ed.) (1988): Tratado de Sociología, Madrid: Taurus.
GARCÍA FERRANDO, M. (coord.): Pensar nuestra sociedad. Fundamentos de Sociología, Valencia: Tirant lo Blanch.
GUIDDENS, A. (1994): Sociología, Madrid: Alianza Editorial.
MACIONYS, J. e PLUMMER, K. (2004): Sociología, Madrid: Prentice-Hall.
MORIN, E. (1995): Sociología, Madrid: Tecnos.
PHILLIPS, B. (1990) Sociología. Del concepto a la práctica, México: MacGraw-Hill.
RITZER, G. (1993): Teoría sociológica, Madrid: McGraw-Hill.
TEZANOS, J. F. (1995): La explicación sociológica. Una introducción a la Sociología, Madrid: UNED.

Competencias

- Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes, facer valoracións e diagnósticos sociais, no ámbito da intervención social, que inclúan unha reflexión sobre temas actuais de índole social, científica ou ética.
- Coñecer a realidade social, as teorías sociais así como teorías sobre a cultura e a diversidade cultural.
- Capacidade de análise e síntese.
- Capacidade de comunicación oral e escrita.
- Capacidade de razoamento crítico.
- Capacidade de aprendizaxe autónomo.
- Capacidade de motivación pola calidade.

Metodoloxía da ensinanza

As sesións de aula nas aulas expositivas teñen como finalidade a explicación dos aspectos básicos de cada tema establecido no programa, proporcionando a información necesaria que permita ao alumnado o aprendizaxe autónomo.

A docencia interactiva, de 18 horas distribuídas no cuadrimestre, pretende que o alumnado, individual ou en grupo, desenvolva actividades de participación activa: discusión de casos, traballo con textos ou datos, aplicación de técnicas, destrezas e habilidades a supostos prácticos, etc.

A través das titorías asesórase ao alumnado para o desenvolvemento das actividades propostas de realización autónoma polo/a alumno/a, que supoñen un proceso de autoaprendizaxe.

Sistema de avaliación da aprendizaxe

Haberá un exame final será tipo test, correspondente á convocatoria oficial, que é necesario superar para aprobar a materia. Contará con vinte e cinco preguntas, con tres opcións de resposta cada unha delas. Para cada pregunta, só unha única opción será válida e verdadeira. Cada pregunta respondida correctamente terá un valor de 0,40 puntos. Será obrigatorio responder como mínimo quince preguntas. Admítese un máximo de tres fallos sen penalización algunha. A partir do cuarto erro, cada fallo será sancionado cun desconto de 0,40 puntos.

O exame final liberará o 75% da nota final.

O 25% restante da nota final se corresponderá coa avaliación continua.

No caso de non asistir ás aulas nas que se realizan tarefas puntuables, e a ausencia estea xustificada, poden compensarse as tarefas coa elaboración de traballos ou exercicios que lle sexan encomendados polo profesor.

Poderán producirse cambios no sistema de avaliación cando así sexa acordado entre o profesor e o alumnado e sempre que supoña unha mellora para a aprendizaxe.

Tempo de estudos e de traballo persoal que debe dedicar un estudante para superala

O tempo de estudo e traballo persoal estimado que debe dedicar un estudante para a superación da Socioloxía Xeral é dun total de 99 horas distribuídas do seguinte xeito:

Estudo autónomo individual ou en grupo: 50 horas.

Exercicios: 15 horas.

Lectura de textos: 10 horas.

Elaboración de traballos, visualización de material: 20 horas.

Preparación para exposicións: 04 horas.

Recomendacións para o estudo da materia

Non hai recomendacións específicas, para alén do contacto periódico co profesor e a participación nas aulas interactivas.

G3171102 - Fundamentos de Dereito (Ferramentas Legais e Organizativas para o Traballo Social) - Curso 2011/2012

Información

- **Créditos ECTS**
- Créditos ECTS: 6.00
- **Total: 6.0**
- **Horas ECTS**
- Clase Expositiva: 36.00
- Clase Interactiva Seminario: 9.00
- Horas de Titorías: 3.00
- **Total: 48.0**

Outros Datos

- **Tipo:** Materia Ordinaria Grao RD 1393/2007
- **Departamentos:** Campus Norte
- **Áreas:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Centro:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Convocatoria:** 1º Semestre de Titulacións de Grao/Máster
- **Docencia e Matrícula:** Primeiro Curso (1º 1ª vez)

Profesor: Manuel Luis Barreiro Carballal

Obxectivos da materia

- Coñecer e comprender o marco xurídico para as relacións persoais e familiares, especialmente entre os cónxuxes (matrimonio, separación e divorcio, parellas de feito) e en relación aos menores (obrigas de e para cos nenos, a adopción e o acollemento, e a protección de menores).

- Coñecer e comprender os principios dos dereitos humanos e as normas internacionais que os garanten, así como os dereitos constitucionais.

- Coñecer e ser capaz de integrar no traballo social as esixencias que impoñen os marcos legais e as normas de prestación de servizos, incluíndo a natureza da autoridade, a aplicación práctica da lei, a responsabilidade legal, e as tensións entre normas xurídicas, políticas e prácticas.

- Coñecer o marco xurídico da protección dos datos de carácter persoal.

Contidos

INTRODUCCIÓN Ó DEREITO

1.O dereito como ordenación da vida social.

a)Concepto de Dereito.

b)Caracteres do Dereito.

c)Clases do Dereito: Dereito obxectivo e subxectivo. Dereito natural, Dereito histórico e Dereito positivo. Dereito público e Dereito privado.

2.As fontes do ordenamento xurídico.

a)Concepto de fontes: Enumeración e xerarquía.

b)A Lei: Concepto. Caracteres. Clases e a súa xerarquía.

c)O Costume: Concepto. Requisitos. Tipos.

d)Principios xerais do Dereito. A equidade.

3.As normas xurídicas.

a)Aplicación e interpretación das normas xurídicas.

b)Eficacia das normas: Eficacia obrigatoria. Eficacia sancionadora. Eficacia das normas no tempo. Eficacia das normas no espazo.

4.A Constitución.

a)O concepto de Constitución.

- b) Principios fundamentais: A Soberanía Nacional. A división de poderes. A representación política. A participación política.
- c) Organización institucional e territorial. A Coroa. As Cortes Xerais. O goberno e a administración. O Poder Xudicial. As Comunidades Autónomas.
- d) Dereitos e liberdades: O Tribunal Constitucional. O Defensor do Pobo. A dignidade da persoa. Dereitos e liberdades recoñecidos na Constitución.

5.O Dereito comunitario.

- a) As Comunidades Europeas. Órganos políticos e administrativos.
- b) Fontes do Dereito Comunitario.

DEREITO CIVIL APLICADO AO TRABALLO SOCIAL

6.O Dereito civil.

- a) Concepto e contido.
- b) A formación histórica do Dereito civil. A codificación.
- c) O Dereito foral.

7.A persoa, suxeito do dereito.

- a) Dereito da persoa e dereitos da personalidade.
- b) A persoa física. O seu comezo e extinción. A proba do nacemento e da morte.
- c) A capacidade da persoa. Capacidade xurídica e capacidade de obrar. Capacidade limitada, lexitimación e prohibicións.
- d) As persoas xurídicas. Concepto, clases e réxime xurídico.

8.O estado civil e a idade das persoas.

- a) O estado civil das persoas. Concepto e caracteres. Os diferentes estados civís. Títulos e accións do estado civil.
- b) A idade da persoa. A menor idade. A maioría de idade. A emancipación. A vellez.

9.A incapacidade e a incapacitación das persoas.

- a) A incapacidade natural.
- b) A incapacitación xudicial. Concepto, finalidade e natureza. Causas. Efectos sobre a capacidade de obrar. A incapacitación de menores. O internamento. A declaración de prodigalidade.
- c) As institucións de garda. A tutela, a curatela, o defensor xudicial e a garda de feito.

10.O domicilio, a veciñanza civil e a nacionalidade.

- a) O domicilio e a ausencia.
- b) A nacionalidade.
- c) A veciñanza civil.

11.O Rexistro civil.

- a) Concepto, antecedentes e organización.
- b) Proba dos feitos inscritos e rectificación do contido do Rexistro.

12.A familia e o parentesco.

- a) O Dereito de familia. Concepto, caracteres e contido.
- b) O parentesco. Concepto, clases e cómputo.
- c) A obriga de alimentos. Concepto. Clases e caracteres. Suxeitos obrigados ó pago de alimentos. Nacemento, forma de cumprimento e extinción da obriga de alimentos.

13.O matrimonio.

- a) Concepto e caracteres.
- b) Requisitos previos, simultáneos e posteriores.
- c) Efectos no ámbito persoal e patrimonial. Os réximes económicos regulados no Código civil.
- d) As parellas de feito.
- e) A separación. Concepto, clases e efectos específicos da sentenza de separación.
- f) O divorcio. Concepto, causas e efectos específicos da sentenza de divorcio.
- g) A nulidade. Concepto, causas, validación do matrimonio nulo e efectos específicos da declaración de nulidade.
- h) Efectos comúns á nulidade, separación e divorcio.
- i) O convenio regulador.
- j) A nulidade canónica e os seus efectos civís.

14.Tutela de menores.

- a) A filiación. Concepto, clases, determinación, proba e efectos.
- b) A filiación matrimonial. Concepto, presunción de paternidade e determinación legal.
- c) A filiación non matrimonial. Concepto e determinación.
- d) As accións de filiación.

e)A filiación na lei de técnicas de reprodución asistida.

f)A patria potestade. Concepto. Titularidade e Exercicio. Contido. Suspensión, privación e extinción. Patria potestade prorrogada e rehabilitada.

g)A adopción.

h)A garda e acollementos de menores. A garda asistencial. A tutela automática o “ex lege”. O acollemento. Os órganos competentes para o acollemento.

15.O Dereito de sucesións.

a)A sucesión mortis-causa.

b)Clases de sucesión. Sucesión testada, lexítima ou forzosa e intestada.

REGULACIÓN XURÍDICA DAS INSTITUCIÓNS DO TRABALLO SOCIAL

16.O réxime xurídico dos servizos sociais.

17.A protección de datos de carácter persoal.

18.Asociacións, fundacións e ONGs. A súa regulación e as relacións coa administración.

19.A formalización xurídica do voluntariado.

20.A cooperación internacional.

Bibliografía básica e complementaria

Bibliografía básica

MORENO QUESADA, Bernardo et al, Derecho civil de la persona y de la familia. Cuarta edición, Editorial Comares, Granada, 2006.

Bibliografía complementaria

ALES SIOLI, Javier; NAVARRO GONZÁLEZ, Rocío; TOSCANO GIL, Francisco, Derecho y Trabajo Social, Editorial Aconagua, Sevilla, 2007.

VALPUESTA GASTAMINZA, Eduardo, Derecho para universitarios, Eunate, Pamplona, 2001.

Competencias

Competencia Xeral:

Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para facer valoracións e diagnósticos sociais no campo da intervención social, que inclúan unha reflexión sobre temas actuais de índole social, científica ou ética.

Competencia específica:

Coñecer a realidade social, as teorías sociais así como teorías sobre a cultura e a diversidade cultural

Competencias transversais:

Capacidade de análise e síntese

Capacidade de comunicación oral e escrita

Capacidade de razoamento crítico

Capacidade de aprendizaxe autónoma

Capacidade de motivación pola calidade

Metodoloxía da ensinanza

Clases maxistras con utilización de exemplos relacionados co traballo social. Realización de casos prácticos relacionados coa tutela xurídica dos colectivos. Comentarios de noticias de prensa. Realización de estudos sobre temas legais para o seu posterior debate na aula.

Sistema de avaliación da aprendizaxe

No que respecta á realización de exames, estes terán un peso do 75% sobre a cualificación global, polo que o peso da avaliación continua será do 25%. Na avaliación continua terase en conta a participación do alumnado en clase, os controis escritos, os traballos entregados e ou expostos na clase.

A proba de exame será de carácter teórico práctico a modo de parcial liberatorio, consistente en trinta preguntas test, un tema a elixir entre dous e un caso práctico, igual procedemento para o final. Á proba test daráselle un valor de 20 p. ao tema de 10 p. e ao caso práctico de 10 p. (total, 40 p.)

Tempo de estudos e de traballo persoal que debe dedicar un estudante para superala

Estudio autónomo individual ou en grupo: 50 horas

Exercicios: 15 horas

Lectura de textos: 15 horas

Elaboración de traballos: 15 horas

Visionado e comentario de películas ou documentais: 4 horas

TOTAL: 99 horas

Recomendacións para o estudo da materia

Manexo dun diccionario de terminoloxía xurídica, polo específico da mesma.

G3171103 - Fundamentos de Psicoloxía (Procesos e Problemas sobre os que actúa o Traballo Social) - Curso 2011/2012

Información

- **Créditos ECTS**
- Créditos ECTS: 6.00
- **Total: 6.0**
- **Horas ECTS**
- Clase Expositiva: 27.00
- Clase Interactiva Seminario: 18.00
- Horas de Titorías: 3.00
- **Total: 48.0**

Outros Datos

- **Tipo:** Materia Ordinaria Grao RD 1393/2007
- **Departamentos:** Campus Norte
- **Áreas:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Centro:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Convocatoria:** 1º Semestre de Titulacións de Grao/Máster
- **Docencia e Matrícula:** Primeiro Curso (1º 1ª vez)

Profesor: Carlos Cimadevila Álvarez

Obxectivos da materia

- Coñecer as achegas das distintas teorías psicolóxicas acerca do comportamento humano.
- Coñecer os procesos psicolóxicos básicos e elementos fundamentais que configuran o comportamento humano.
- Comprender a dimensión social dos procesos subxectivos e de formación de identidades persoais.
- Coñecer e ser capaz de analizar os procesos de interacción interpersoal.
- Identificar os procesos de formación, desenvolvemento e interacción dos grupos e comunidades.

Contidos

1. Perspectivas teóricas sobre o comportamento humano.
2. Fundamentos biolóxicos da conduta.
3. Percepción, atención e emoción.
4. Aprendizaxe e memoria.
5. Personalidade e conducta social.
6. Cognición, linguaxe e pensamento.
7. procesos de socialización e interacción social.
8. Procesos grupais e intergrupais

Bibliografía básica e complementaria

BACHS, J.; Psicología diferencial. CEAC, Barcelona. 1980
BARON ROBERT A.: Psicología. Prentice Hall Hispanoamericana, S.A. México 1996 3ª ed.
BUSS, A.H.; Psicología General, Limusa, México. 1978.
DAVIDOFF, L.L.; Introducción a la psicología. McGraw-Hill, México. 1985.
LAHEY, BENJAMIN.: Introducción a la Psicología. MacGraw-Hill, Madrid, 1999 6ª Ed.
FLAVELL, J.H.; La psicología evolutiva de Jean Piaget. Paidós, Barcelona. 1982.
HERBERT, M. : Psicología en el Trabajo Social. Ediciones Pirámide, Madrid, 1992
MORALES, F ET AL (1999) Psicología Social. MacGraw-Hill, Madrid, 1999 2ª Ed.
MYERS, D.G.; Psicología. Panamericana, Buenos Aires. 1988.
PAPALIA, D.E.; Psicología del desarrollo "de la infancia a la adolescencia". McGraw-Hill, Bogotá. 1982.
PAPALIA, D.E.; Psicología. McGraw-Hill, México. 1987.
PUENTE ANIBAL.: Psicología básica. Introducción al estudio de la conducta. EUDEMA, S.A. Madrid, 1993.
VEGA, VEGA, J.L.; Psicología Evolutiva. U.N.E.D. Madrid. 1984.
WHITTAKER, J.O.; Psicología. Interamericana, México. 1984 4ªed.

Competencias

Xenéricas

Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes, facer valoracións e diagnósticos sociais no campo da

intervención social, que incúan unha reflexión sobre temas actuais de índole social, científica ou ética.

Específicas

Coñecer a realidade social, as teorías sociais, así como teorías sobre a cultura e a diversidade cultural.

Transversais

Capacidade de análise e síntese
Capacidade de comunicación oral e escrita
Capacidade de razoamento crítico
Capacidade de aprendizaxe autónomo
Capacidade da motivación pola calidade

Metodoloxía da ensinanza

As actividades formativas, que se establecen como docencia presencial e de contacto profesor/a- alumnado teñen unha asignación de 8,5 horas/ECTS, e serán do seguinte tipo:

-Docencia expositiva: Clases presenciais que non aspiran a unha participación activa destacada dos/as estudantes e que polo tanto pódense impartir en grupos grandes, tales como a clase maxistral, prácticas de encerrado, etc

-Docencia Interactiva: Clases presenciais que aspiran a unha participación activa do alumnado, tales como seminarios, prácticas de ordenador, prácticas de campo, discusións de casos, aprendizaxe baseada en problemas, aprendizaxe por proxectos, traballo con texto ou datos, etc

Relación actividades/competencias polo tipo de materia

Docencia: 27 horas expositivas e 18 interactivas

Dada a natureza da titulación prestase especial atención ás actividades presenciais. O seu obxectivo é explicar os conceptos básicos de cada tema previsto no programa, introducindo información necesaria para permitir que o alumnado aprenda de forma autónoma.

A docencia Interactiva, de 18 horas distribuídas ao longo do cuadrimestre, pretende que o alumnado, individualmente ou en grupos, desenvolva actividades de participación activa: discusión de casos, traballar con textos ou datos, aplicación de técnicas, destrezas e habilidades a supostos prácticos

Nas titorías asesórase o alumnado para o desenvolvemento das actividades propostas de realización autónoma polo/a alumno/a que supón un proceso de auto aprendizaxe

Sistema de avaliación da aprendizaxe

Criterios xerais de avaliación para a materia

A avaliación da materia efectuarase mediante unha avaliación continua e a realización dun exame final. A realización do exame terá un peso do 70% na clasificación global, de xeito que o peso da avaliación continua nesta disciplina será do 30%. Na avaliación continua terase en conta a participación do estudante na clase, os controis escritos, os traballos entregados e/ou expostos na aula, e outros medios. Para aprobar a materia a nota mínima no exame non deberá ser inferior a 5 (sobre 10), e non faltar máis do 10% as clases

Tempo de estudos e de traballo persoal que debe dedicar un estudante para superala

Estudo autónomo individual ou en grupo: 50 horas

Exercicios: 15 horas

Lectura de textos: 10 horas

Elaboración de traballos, visualización de material: 20 horas

Sondaxe bibliográfica: 4 horas

TOTAL: 99 horas

Recomendacións para o estudo da materia

- Non absorber pasivamente a información nova, senón que avalíe e reflexione de forma crítica o que se está estudando, o cal lle axudará para unha mellor retención

- Asistencia ás clases tanto teóricas como prácticas e a realización do traballo ó longo do cuadrimestre

Observacións

Realización de esquemas xerais para crear unha organización cognitiva na que se sitúen feitos e conceptos novos

G3171104 - Fundamentos de Política Social (O Contexto Institucional do Traballo Social) - Curso 2011/2012

Información

- **Créditos ECTS**
- Créditos ECTS: 6.00
- **Total: 6.0**
- **Horas ECTS**
- Clase Expositiva: 36.00
- Clase Interactiva Seminario: 9.00
- Horas de Titorías: 3.00
- **Total: 48.0**

Outros Datos

- **Tipo:** Materia Ordinaria Grao RD 1393/2007
- **Departamentos:** Campus Norte
- **Áreas:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Centro:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Convocatoria:** 1º Semestre de Titulacións de Grao/Máster
- **Docencia e Matrícula:** Primeiro Curso (1º 1ª vez)

Profesor: Xoán Carlos Bascuas Jardón

Obxectivos da materia

.- Coñecer os fundamentos e compoñentes da Política Social como disciplina académica e a súa relación histórica co Traballo Social.

.- Coñecer e comprender o proceso histórico de reforma social, e as orixes, desenvolvemento e crise do Estado do Benestar.

.- Coñecer e ser capaz de analizar as diferenzas entre os tipos. E modelos de política social, os seus valores de base e os seus resultados.

Contidos

Tema 1. O Estado como instrumento da acción política. A orixe do Estado. O Estado moderno. O Estado liberal. O Estado social. O Estado do Benestar.

Tema 2. As ideoloxías e as políticas sociais. Conservadurismo. Liberalismo. Socialismo. Anarquismo. Fascismo. Feminismo. Ecoloxismo. Nacionalismo. Os modelos de política social.

Tema 3. A formación e consolidación do Estado de Benestar. Antecedentes do Estado de Benestar no século XIX. Os comezos do Estado de Benestar no século XX. A consolidación e extensión do Estado de Benestar.

Tema 4. A crise do Estado de Benestar e a súa xestión. A reformulación do Estado interventor. A crise do Estado de Benestar a partir dos anos setenta. A xestión da crise nos anos oitenta: primeira reestruturación do Estado de Benestar. A xestión da crise nos anos noventa: segunda reestruturación do Estado de Benestar. O Estado de Benestar na actualidade: Perfil do Estado de Benestar hoxe en día; Estado de Benestar competitivo?; Estado de Benestar sustentábel?.

Tema 5. A formación, consolidación e reformulación do Estado social español. A experiencia española anterior á Constitución de 1978. A construción do "Estado social democrático y de derecho" proclamado pola Constitución de 1978. O desenvolvemento do Estado do Benestar: os gobernos socialistas (1982-1996) e os gobernos conservadores (1996-2004). Políticas sociais e o proceso de descentralización territorial.

Tema 6. A Política Social no marco da Unión Europea. ¿Que é a Unión Europea (UE)? A Política Social europea: perspectiva histórica. A Política Social europea no Tratado Constitucional europeo. Os instrumentos financeiros comunitarios e os programas para a Política Social común.

Bibliografía básica e complementaria

- ALEMÁN, C. e FERNÁNDEZ GARCÍA, T. (coord.) (2006): Política social y estado de bienestar, Valencia: Tirant Lo Blanch.
- ALEMÁN, C. e GARCÉS, J. (coord.) (1998): Política social, Madrid: McGraw-Hill.
- FERNÁNDEZ GARCÍA, T. e DE LA FUENTE, Y. (coords.) (2009): Política Social y Trabajo Social, Madrid: Alianza Editorial.
- MORENO, L. e PÉREZ YRUELA, M. (1993): Política social y estado del bienestar, Madrid: Ministerio de Asuntos Sociales.
- MUÑOZ, R. (ed.) (2000): El estado de bienestar en el cambio de siglo, Madrid: Alianza Editorial.
- RECIO E. (coord.) (1996): El Estado de bienestar, Barcelona: Departament de la Presidència. Generalitat de Catalunya.
- RUBIO, M^a. J. (1991): La formación del estado social, Madrid: Ministerio de Trabajo y Seguridad Social.

Competencias

- Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes, facer valoracións e diagnósticos sociais, no ámbito da intervención social, que inclúan unha reflexión sobre temas actuais de índole social, científica ou ética.
- Coñecer a realidade social, as teorías sociais así como teorías sobre a cultura e a diversidade cultural.
- Capacidade de análise e síntese .
- Capacidade de comunicación oral y escrita.
- Capacidade de razoamento crítico.
- Capacidade de aprendizaxe autónomo.
- Capacidade de motivación pola calidade.

Metodoloxía da ensinanza

As sesións de aula nas aulas expositivas serán de dúas horas á semana. A súa finalidade é a explicación dos aspectos básicos de cada tema establecido no programa, proporcionando a información necesaria que permita ao alumnado o aprendizaxe autónomo.

A docencia interactiva, de 9 horas distribuídas no cuatrimestre, pretende que o alumnado, individual ou en grupo, desenvolva actividades de participación activa: discusión de casos, traballo con textos ou datos, aplicación de técnicas, destrezas e habilidades a supostos prácticos, etc.

A través das titorías asesórase ao alumnado para o desenvolvemento das actividades propostas de realización autónoma polo/a alumno/a, que supoñen un proceso de autoaprendizaxe.

Sistema de avaliación da aprendizaxe

Haberá un exame final será tipo test, correspondente á convocatoria oficial, que é necesario superar para aprobar a materia. Contará con vinte e cinco preguntas, con tres opcións de resposta cada unha delas. Para cada pregunta, só unha única opción será válida e verdadeira. Cada pregunta respondida correctamente terá un valor de 0,40 puntos. Será obrigatorio responder como mínimo quince preguntas. Admítese un máximo de tres fallos sen penalización algunha. A partir do cuarto erro, cada fallo será sancionado cun desconto de 0,40 puntos.

O exame final liberará o 75% da nota final.

O 25% restante da nota final se corresponderá coa avaliación continua.

No caso de non asistir ás aulas nas que se realizan tarefas puntuables, e a ausencia estea xustificada, poden compensarse as tarefas coa elaboración de traballos ou exercicios que lle sexan encomendados polo profesor.

Poderán producirse cambios no sistema de avaliación cando así sexa acordado entre o profesor e o alumnado e sempre que supoña unha mellora para a aprendizaxe.

Tempo de estudos e de traballo persoal que debe dedicar un estudante para superala

O tempo de estudo e traballo persoal estimado que debe dedicar un estudante para a superación dos fundamentos da Política Social é dun total de 99 horas distribuídas do seguinte xeito:

- Estudo autónomo individual ou en grupo: 50 horas.
- Exercicios: 15 horas.
- Lectura de textos: 15 horas.
- Elaboración de traballos, visualización de material: 15 horas.

Preparación de exposicións: 04 horas.

Recomendacións para o estudo da materia

Non hai recomendacións específicas, para alén do contacto periódico co profesor e a participación nas aulas interactivas.

G3171121 - Fundamentos de Traballo Social (O Traballo Social: Conceptos, Métodos, Teorías e Aplicación) - Curso 2011/2012

Información

- **Créditos ECTS**
- Créditos ECTS: 6.00
- **Total: 6.0**
- **Horas ECTS**
- Clase Expositiva: 27.00
- Clase Interactiva Seminario: 18.00
- Horas de Titorías: 3.00
- **Total: 48.0**

• Profesora: Concepción Rodríguez Conde

Obxectivos da materia

- Comprender criticamente a natureza do Traballo Social como profesión e como disciplina, e as súas relacións coas diversas Ciencias Sociais
- Identificar os principais grupos de persoas atendidas, tipos de problemas e de respostas, e espazos nos que se desenvolve o Traballo Social nunha sociedade diversa.
- Recoñecer os puntos de contacto e as diferenzas con outras profesións de axuda, da educación e a animación, e coa actividade voluntaria.
- Coñecer e ser capaz de analizar a relación entre as políticas institucionais, as esixencias legais e os límites profesionais no desenvolvemento do Traballo Social

Contidos

- O Traballo Social no contexto das Ciencias Sociais. Epistemoloxía, coñecemento, teoría e práctica.
- Natureza, obxecto, fins e obxectivos.
- Elementos constitutivos do Traballo Social: clientes, traballadores/as sociais e os marcos de acción.
- Principios filosóficos e éticos.
- Ámbitos de intervención, competencias e funcións dos traballadores/as sociais.
- A interdisciplinariedade.
- O método en Traballo Social e principais modelos metodolóxicos. Técnicas

Bibliografía básica e complementaria

Básica:

DE ROBERTIS, Cristina (2003); Fundamentos del trabajo social. Ética y metodología ; Valencia; Nau Llibres
FERNÁNDEZ GARCÍA, T (Coord), Fundamentos del Trabajo Social, (Col Política Social Servicios Sociales); Madrid; Alianza
MORÁN CARRILLO; José María (2006); Fundamentos del Trabajo Social. Trabajo social y epistemología; Valencia; Tirant lo Blanch
RICHMOND, Mary Ellen (1996) (e.o.1922) El caso social individual; Madrid; Talasa

Complementaria:

ACERO SÁEZ, Cándida (2002) "Teorías aplicadas en la práctica del TS" en Rev. Trabajo Social Hoy nº35 y 36
ALAYÓN, Norberto (1981) Definiendo al Trabajo Social; Buenos Aires; Hvmanitas
ÁNDER-EGG, Ezequiel (1992) Introducción al Trabajo Social; (Col Acción Social); Madrid; Siglo XXI de España Editores S.A.
ARAMBARRI ESCOBEDO, Pedro (2002) "Viaje al país de la metodología"; Rev Servicios Sociales y Política Social nº57
ASAMBLEA GENERAL DE COLEGIOS OFICIALES DE DTS Y AASS (1999) Código Deontológico de la Profesión de Diplomado en Trabajo Social; Madrid; Consejo Gral de Colegios Oficiales de DTS.
BIESTEK, Felix (1966) Las relaciones de casework; Madrid; Aguilar
COLOMER, Montserrat (1973) "Esquema del método de trabajo social" en RTS Nº75
DE LA RED, Natividad (1993) Aproximaciones al Trabajo Social; Madrid; Siglo XXI
ESCARTÍN CAPARRÓS, M.J (1992) Manual de trabajo social: modelos de práctica profesional; Alicante; Aguaclara
ESCARTÍN CAPARRÓS, M.J. e SUÁREZ SOTO, Esperanza (1994) Introducción al Trabajo Social: Historia y Fundamentos teórico-prácticos; (Col Amalgama); Alicante; Aguaclara
FERNÁNDEZ GARCÍA, T; ALEMÁN BRACHO, C. (Coords)(2003) Introducción al Trabajo Social; (Manuales Ciencias Sociales); Madrid; Alianza
GARCÍA ALBA, J; MEILÁN MEILÁN, J.R. (1993) Hacia un nuevo enfoque del Trabajo Social; Madrid; Narcea

HEALY, Karen (2001) Trabajo Social: Perspectivas Contemporáneas; (Colección Educación Crítica); Madrid; Morata S.L.

HILL, Ricardo (1992) Nuevos paradigmas en Trabajo Social: lo social natural; (Col. Trabajo Social); Siglo XXI de España; Madrid

HOWE, David (1999) Dando Sentido a la Práctica: Una introducción a la Teoría del Trabajo Social; Granada; Maristán

KISNERMAN, N. (1985) Introducción al Trabajo Social; (Col. Teoría y Práctica); Buenos Aires; Hvmánitas

LASCORZ FUMANAL, Aurelio (1998) "Modelos de intervención en TS" en Revista Área Social nº1

MAROTO SÁEZ, Angel Luis (2000) "Endocalidad en Trabajo Social. Gestionar la propia vida" en Trabajo Social Hoy nº28

MARTÍNEZ, Mª José (Coord) (2000) Para el Trabajo Social: Aportaciones teóricas y prácticas; Granada; Maristán

MOIX MARTÍNEZ, M. (1991) Introducción al Trabajo Social; Madrid; Trivium

OLZA ZUBIRI, Miguel e HERNÁNDEZ ARISTU, Jesús (Comps) (2002) Trabajo Social: Cuestiones sobre el qué y el cómo. Zaragoza; Certeza

PAYNE, MALCOLM (1995) Teorías contemporáneas del trabajo social; Barcelona; Paidós

RANQUET MATHILDE (1996) Los modelos en trabajo social: Intervención con personas y familias; Madrid; Siglo XXI

RUBÍ, Carmen (1989) Introducción al trabajo social; Barcelona; Llar del Libre

SALCEDO MEGALES, Damian (2000) "La evolución de los principios del Trabajo Social" en Acciones e Investigaciones Sociales; nº11;

VISCARRET, JUAN JESÚS (2007) Modelos y métodos de intervención en Trabajo Social; Madrid; Alianza

VVAA (2003) "Un intento de reflexión sobre la ciencia y praxis del Trabajo Social" Rev.Servicios Sociales y política Social, nº62

ZAMANILLO, Teresa; GAITÁN, Lourdes (1991) Para comprender el TS

Competencias

Xenéricas:

. Posuír e comprender os coñecementos que definen ao Traballo Social como disciplina científica, incluíndo as súas teorías, métodos e ámbitos de aplicación, a un nivel que se apoia nas publicacións máis avanzadas e inclúe algúns dos aspectos máis relevantes que están na vangarda do coñecemento neste campo.

. Ter desenvolvidas as habilidades de aprendizaxe necesarias para continuar a súa formación e aprendizaxe no ámbito do Traballo Social cun alto grao de autonomía.

Específicas:

. Ter a capacidade para traballar e valorar de maneira conxunta con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades, as súas necesidades e circunstancias, promovendo o cambio, a resolución de problemas nas relacións humanas e o fortalecemento e a liberdade da sociedade para incrementar o benestar e a cohesión

. Coñecer a realidade social, as teorías sociais así como teorías sobre a cultura e a diversidade cultural.

Transversais:

. Capacidade de análise e síntese

. Capacidade de comunicación oral e escrita

. Capacidade de razoamento crítico

. Capacidade de aprendizaxe autónoma

. Capacidade de motivación pola calidade

Metodoloxía da ensinanza

A metodoloxía utilizada combina a docencia expositiva e interactiva e o traballo persoal do/a alumno/a fóra da aula, o que permite a súa aprendizaxe autónoma.

Preténdese que o alumnado, individual ou grupalmente, desenvolva actividades de participación activa: discusión de casos; traballo con textos ou datos; traballo con soportes audiovisuais; exposición/presentación de información; aplicación de técnicas, destrezas e habilidades a supostos prácticos, etc.

A través das titorías asesórase ao alumnado para a realización das actividades conducentes a desenvolver a capacidade de aprendizaxe autónoma.

Sistema de avaliación da aprendizaxe

A avaliación da materia realízase mediante a avaliación continua e a realización dun exame escrito no que se valoran os coñecementos adquiridos.

A avaliación continua téñ un peso do 40% (4 puntos) sobre a cualificación global (10 puntos), correspondendo ó exame escrito o 60% (6 puntos).

CONTIDO DA AVALIACIÓN CONTINUA E A SUA CORRESPONDENTE PUNTUACIÓN MÁXIMA

- Exercicios sobre textos, soportes audiovisuais, etc: 2,5 ptos.

- Elaboración dunha unidade didáctica: 1 pto.
- Exposición da unidade didáctica: 0,5 ptos

No caso de non asistir ás clases nas que se realizan tarefas puntuables, e esta ausencia estea xustificada, poden compensarse estas tarefas coa elaboración de traballos ou exercicios que lle sexan encomendados pola profesora. Neste caso poden presentarse posteriormente á convocatoria ordinaria, para ser computados na convocatoria extraordinaria. O prazo e os motivos polos que se poden xustificar as faltas de asistencia son os establecidos na "Normativa de asistencia a clase nas ensinanzas adaptadas ao Espazo Europeo de Educación Superior" (Acordo do Consello de Goberno da USC do 25 de marzo de 2010).

O alumnado que xustifique a imposibilidade de asistir ás clases, e teña concedida a dispensa, poderá compensar a realización de tarefas na aula coa elaboración dun traballo de análise de textos seleccionados que deberá entregar por escrito e defenderá nunha titoría previamente acordada.

Poderán producirse cambios no sistema de avaliación cando así sexa acordado entre a profesora e o alumnado, e sempre que supoña unha mellora para a aprendizaxe.

Tempo de estudos e de traballo persoal que debe dedicar un estudante para superala

Estudo autónomo individual ou en grupo: 50 horas

Exercicios: 15 horas

Lectura de textos: 10 horas

Elaboración de traballos, visualización de material: 20 horas

Preparación de exposicións: 4 horas

Total: 99 horas

Recomendacións para o estudo da materia

A asistencia ás clases expositivas é clave para que o alumnado poida ir construíndo o corpo teórico da materia que en todo momento orienta a aprendizaxe práctico.

A participación nas clases interactivas é fundamental para a integración dos coñecementos teóricos e prácticos, e para situar o alumno/a en contextos profesionais.

Recoméndase ao alumnado que no desenvolvemento temporal da materia manteña un contacto periódica coa profesora encargada para a clarificación e a orientación bibliográfica precisa para poder profundar nas parcelas de maior interese.

HISTORIA DOS SISTEMAS DE BENESTAR SOCIAL.

Obxectivos da materia

- Coñecer e comprender o obxecto e os mecanismos de actuación e xeitos de provisión dos Servizos Sociais no ámbito español e europeo, así como a estrutura xeral e a organización.
- Coñecer e comprender o obxecto e os mecanismos de actuación e xeitos de provisión dos subsistemas de benestar social (saúde, educación, garantía de ingresos, vivenda, etc.) no ámbito español e europeo, así como a súa estrutura xeral e a súa organización.
- Coñecer e comprender o obxecto e os mecanismos de actuación da cooperación ao desenvolvemento.

Contidos

Tema 1. Política social e sistemas de benestar no marco do desenvolvemento da actividade profesional de Traballo Social. O obxecto e os mecanismos de actuación e formas de provisión desde unha perspectiva histórica.

Tema 2. Estrutura xeral e organización estatal en relación aos sistemas de benestar.

Tema 3. Política social e Educación.

Tema 4. Política social e Sanidade.

Tema 5. Política social e Vivenda.

Tema 6. Política social e Emprego.

Tema 7. Política social e Seguridade Social.

Tema 8. Política social e Servizos Sociais.

Tema 9. Estrutura dos sistemas de benestar nunha perspectiva europea.

Tema 10. A cooperación ao desenvolvemento e as Administracións Públicas.

Bibliografía básica e complementaria

AA.VV (1986): *4 Siglos de acción social de la beneficencia al bienestar social*.Ed. Consejo General de Colegios Oficiales de Diplomados en trabajo Social y Asistentes Sociales. Madrid.

AA.VV (1989): *Sociedad civil e instituciones democráticas*. Ed. Popular S.A.Madrid.

ALEMÁN BRACHO,C. y GARCES FERRER, J. (coord.)(1996): *Administración Social: servicios de bienestar social*.Ed. Siglo XXI. Madrid.

ALEMÁN BRACHO, C. e GARCES FERRER, J. (coord.)(1998) *Política Social*. McGraw-Hill.Madrid.

ALEMÁN BRACHO, C. e GARCES FERRER, J. (1999): *Fundamentos de bienestar social*. Ed.Tirant lo Blanch.Valencia.

ALONSO SECO, JM. e GONZALO GONZÁLEZ, B. (2000): *La Asistencia social y los servicios sociales en España*. Ed. Boletín Oficial del Estado.Madrid.

COLOM, D. e MIRANDA, M.(coord.)(1998): *Organizaciones de bienestar*. Mira editores. Zaragoza.

COLOM, D. e MIRANDA, M.(coord.)(1999): *Poblaciones y bienestar*.Ed. Mira editores. Zaragoza.

DÍEZ COLLADO, JR.(1994): *El bienestar social: concepto y medida*. Ed. Popular S.A.Madrid.

FERNÁNDEZ GARCÍA, T. e GARCÉS FERRER, J (coord.) (1999): *Crítica y futuro del Estado de Bienestar*. Ed. Tirant lo Blanch.Valencia.

GARCES FERRER, J.(coord.) (1996): *Sistema político y administrativo de los servicios sociales*. Ed. Tirant lo Blanch.Valencia.

GINER,S. e SARASA, S. (coord.) (1997): *Buen gobierno y política social*. Ed.Ariel. Barcelona.

GUTIERREZ RESA, A. e GARCÉS FERER,J. (coord.) (1999): *Los servicios sociales en las Comunidades y Ciudades Autónomas*. Ed. Tirant lo Blanch.Valencia.

HERRERA GÓMEZ, M. (1998): *El tercer sector en los sistemas de bienestar*. Ed. Tirant lo Blanch.Valencia.

MIRA-PERCEVAL PASTOR, MT. DE ALFONSETI HARTMANN, N. e GIMÉNEZ BERTOMEU, V. (2007): *Servicios Sociales: estructura dinámica, políticas y estrategias en España y la Comunidad Valenciana*.Ed. Universidad de Alicante. Alicante.

Competencias

- Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes, facer valoracións e diagnósticos sociais, no ámbito da intervención social, que inclúan unha reflexión
- sobre temas actuais de índole social, científica ou ética.
- Ter a capacidade para traballar e valorar de maneira conxunta con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades e circunstancias, promovendo o cambio, a resolución de problemas nas relacións humanas e o fortalecemento e a liberdade da sociedade para incrementar o benestar e a cohesión.
- Coñecer a realidade social, as teorías sociais así como teorías sobre a cultura e a diversidade cultural.
- Capacidade de análise e síntese.
- Capacidade de comunicación oral e escrita.
- Capacidade de razoamento crítico.
- Capacidade de aprendizaxe autónoma.
- Capacidade de motivación pola calidade.

Metodoloxía da ensinanza

A docencia está organizada en 36 horas distribuídas en sesións na aula (as primeiras de 1 hora e 30 minutos de duración cada unha e 1 hora as seguintes) , e impartidas ao grupo grande. Outras 9 horas a cada grupo en que se subdivide o grupo grande, distribuídas ao longo do período lectivo en 6 sesións na aula de 1 hora e 30 minutos de duración cada unha. Nas sesións na aula a docencia será de tipo expositivo, con menor participación activa do alumnado, e de tipo interactivo en que si o alumnado terá unha participación máis activa.

Docencia expositiva: A través de exposicións na aula e dando lugar á participación, a profesora explicará aspectos básicos e centrais de cada tema establecido no programa, achegando información esencial e delimitando conceptos, resaltando os aspectos relevantes e as relacións entre eles.

Docencia interactiva: O alumnado individualmente ou organizado en equipos de traballo desenvolverá actividades que requirirán unha participación activa na construción do seu propio coñecemento. Realizarase a lectura/visionado e análise de textos ou material audiovisual con debate titorizado e / ou preguntas na aula.

Utilización de bibliografía, fontes estatísticas ou outros materiais vinculados ao programa académico e complementario á teoría impartida na materia, ben proporcionado pola profesora ou buscados e achegados polo alumnado, con exposicións por parte de este dos traballos a realizar na aula. Ademais o/a alumno/a terá que realizar un traballo de curso en grupo segundo as pautas específicas a indicar pola profesora.

Titorías académicas: dirixidas a orientar e asesorar as actividades e tarefas propostas ao alumnado, realizadas de forma autónoma tanto individualmente como en grupo. Así mesmo resolveranse dúbidas que se lle poidan presentar ao alumnado no seu proceso de aprendizaxe.

Sistema de avaliación da aprendizaxe

Haberá un exame final será tipo test, correspondente á convocatoria oficial, que é necesario superar para aprobar a materia. Contará con vinte e cinco preguntas, con tres opcións de resposta cada unha delas. Para cada pregunta, só unha única opción será válida e verdadeira. Cada pregunta respondida correctamente terá un valor de 0,40 puntos. Será obrigatorio responder como mínimo quince preguntas. Admítese un máximo de tres fallos sen penalización algunha. A partir do cuarto erro, cada fallo será sancionado cun desconto de 0,40 puntos.

O exame final liberará o 75% da nota final.

O 25% restante da nota final se corresponderá coa avaliación continua, do seguinte xeito:

A participación do alumno na aula:	5% da nota final.
Os controis escritos:	10% da nota final.
Traballos entregados e/expostos na aula:	10% da nota final.

O sistema de control de asistencia é o establecido polo centro. O alumnado que xustifique a súa ausencia poderá compensar as faltas de asistencia coa realización dun traballo a acordar co profesor, que deberá entregar por escrito. A puntuación correspondente á asistente será como sigue:

10 ou máis asistencias:	0,50 punto.
De 7 a 9 asistencias:	0,40 puntos.
De 6 a 5 asistencias:	0,30 puntos.
De 4 a 3 asistencias:	0,20 puntos.

Tempo de estudos e de traballo persoal que debe dedicar un estudante para superala

O tempo de estudo e traballo persoal do alumnado estímase en 99 horas distribuídas como segue:

Estudo autónomo individual ou en grupo:	50 horas
Exercicios:	15 horas
Lectura de textos:	15 horas
Elaboración de traballos, visualización de material:	15 horas
Preparación de exposicións orais:	4 horas.

Recomendacións para o estudo da materia

A asistencia ás clases expositivas é clave para que o alumnado poida ir construíndo o corpo teórico da materia necesario para orientar a aprendizaxe práctica.

A participación nas clases interactivas é fundamental para a integración do coñecemento teórico e práctico, e para posicionar ao alumno/a en contextos profesionais.

Recoméndase ao alumnado que no desenvolvemento temporal da materia manteña un contacto periódico coa profesora encargada da docencia para aclarar e orientar sobre bibliografía necesaria para afondar en aspectos de maior interese para o/a alumno/a.

ANTROPOLOXÍA SOCIAL E CULTURAL (2011-2012)

Obxectivos da disciplina.

- Coñecer os procesos e elementos fundamentais que configuran o comportamento humano no medio social e a relación entre a persoa e o contorno.
- Coñecer as achegas das distintas teorías antropolóxicas acerca do comportamento humano na realidade social.
- Comprender a dimensión social dos procesos subxectivos e de formación de identidades sociais.
- Identificar os procesos de formación, desenvolvemento e evolución das persoas, as familias, os grupos, as organizacións e as comunidades.
- Comprender e valorar as perspectivas doutras culturas recoñecendo a diversidade cultural e humana.

Contidos.

Tema 1. Definición e obxecto da Antropoloxía. Definición da Antropoloxía xeral. Ramas da Antropoloxía. Definición de Antropoloxía social e cultural. Obxecto de estudo da Antropoloxía social e cultural. Relacións da Antropoloxía con outras ciencias. Sociedade e cultura. Técnicas de investigación.

Tema 2. Antropoloxía ecolóxica e económica. Adaptación ao medio ambiente: factores tecnolóxicos e económicos. Tipos de subsistencia: formas de produción. Organización e división do traballo. Tipos de intercambio: reciprocidade, redistribución, intercambio de mercado. Redistribución: exemplo clásico de *potlatch*. Sociedades industrializadas.

Tema 3. Sistemas de parentesco e matrimonio. Parentesco. Matrimonio. Roles de xénero.

Tema 4. Control social e organización política. Definicións de política e poder. Sistemas de organización política. Control social. Milenarismo ou revitalización.

Tema 5. Antropoloxía cognitiva. Linguaxe, comunicación e cultura. Crenzas e tipos de cultos: teorías e conceptos xerais.

Tema 6. Antropoloxía aplicada. Definición de antropoloxía aplicada. Investigación, teoría e práctica. Antropoloxía da medicina. Antropoloxía urbana.

Tema 7. Sistema mundial. Estratificación. Teoría do sistema mundial. Sistemas de estratificación. Etnicidade e racismo; tolerancia e conflito. Colonialismo e desenvolvemento.

Bibliografía básica e complementaria.

Bibliografía básica.

KOTTAK, Conrad Phillip. (2003): *Antropología Cultural. Espejo para la Humanidad* Madrid: McGraw Hill. (Tercera edición.)

PENA VELO, Elvira (2001): *Antropología social. Ejercicios*. Santiago de Compostela: Tórculo Edicións.

Bibliografía complementaria.

BALANDIER, George. (1967): *Antropología política*. Barcelona: Península, 1976. 225 pp.

BANTON, Michael (Comp.) (1966): *Antropología de las sociedades complejas*. Madrid: Alianza, 1980. 162 pp.

BEALS, Ralph e HOIJER, Harry (1953): *Introducción a la Antropología*. Madrid: Aguilar, 1981.

BEATTIE, John Hugh Marshall. (1964): *Otras culturas. Objetivos, métodos y realizaciones de la Antropología Social*. México: F.C.E., 1972. 355 pp.

BENEDICT, Ruth Fulton. (1934): *El hombre y la cultura*. Barcelona: Edhasa, 1989. 284 pp.

BUCHLER, Ira. (1982): *Estudios de parentesco*. Barcelona: Anagrama.

CASSIRER, Ernest. (1944): *Antropología filosófica. Introducción a una filosofía de la cultura*. México: F.C.E., 1975. 335 pp.

DIAMOND, Stanley e BELASCO, Bernard. (1980): *De la cultura primitiva a la cultura moderna*. Barcelona: Anagrama, 1982. 138 pp.

EVANS-PRITCHARD, Edward Evan. (1965): *Las teorías de la religión primitiva*. Madrid: Siglo XXI, 1976. 200 pp.

EVANS-PRITCHARD, Edward Evan. (1937): *Brujería, magia y oráculos entre los azande*. Barcelona: Anagrama, 1976. 496 pp.

EVANS-PRITCHARD, Edward Evan. (1940): *Los nuer*. Barcelona: Anagrama, 1977. 284 pp.

FOX, Robin. (1967): *Sistemas de parentesco y matrimonio*. Madrid: Alianza, 1972. 253 pp.

GUMPERZ, Joseph e BENNETT, Adrian. (1980): *Lenguaje y cultura*. Barcelona: Anagrama, 1981. 138 pp.

HARRIS, Marvin. (1971): *Introducción a la antropología general*. Madrid: Alianza, 1992, (Quinta edición original revisada). 685 pp.

HERSKOVITS, Melville Jean. (1948): *El hombre y sus obras*. México: F.C.E.

KAHN, J. S. (Comp.). (1974): *El concepto de cultura: textos fundamentales*. Barcelona: Anagrama, 1975. 248 pp.

LÉVI-STRAUSS, Claude. (1958): *Antropología estructural*. Buenos Aires: Eudeba, 1976. 371 pp.

LÉVI-STRAUSS, Claude, SPIRO, Melford E. y GOUGH, Kathleen. (1974): *Polémica sobre el origen y la universalidad de la familia*. Barcelona: Anagrama, 1982. 154 pp.

LIENHARDT, Godfrey. (1964): *Antropología social*. México: F.C.E., 1971. 278 pp.

MAIR, Lucy. (1965): *Introducción a la antropología social*. Madrid: Alianza, 1973. 304 pp.

MALINOWSKI, Bronislaw. (1922): *Los argonautas del pacífico occidental*. Barcelona: Península, 1975.

MALINOWSKI, Bronislaw. (1926): *Crimen y costumbre en la sociedad salvaje*. Barcelona: Ariel, 1973. 156 pp.

MALINOWSKI, Bronislaw. (1944) *Una teoría científica de la cultura*. Barcelona: Edhasa, 1970.

MAUSS, Marcel. (1947): *Introducción a la Etnografía*. Madrid: Istmo, 1974, pp. 388.

MAUSS, Marcel. (1950): *Sociología y Antropología*. Madrid: Tecnos, 1979. 388 pp.

MEAD, Margaret. (1928): *Adolescencia, sexo y cultura en Samoa*. Barcelona: Laia, 1981. 351 pp.

NADEL, S. F. (1951): *Fundamentos de antropología social*. Madrid: F.C.E., 1974. 457 pp.

RADCLIFFE-BROWN, A.R. (1952): *Estructura y función en la sociedad primitiva*. Barcelona: Península, 1972. 249 pp.

RADCLIFFE-BROWN, A.R. (1958): *El método de la Antropología social*. Barcelona: Anagrama, 1975. 203 pp.

ROSSI, Ino y O'HIGGINS, Edward. (1980): *Teorías de la cultura y métodos antropológicos*. Barcelona: Anagrama, 1981. 204 pp.

WOLF, Eric Robert. (1966): *Los campesinos*. Barcelona: Labor, 1982. 151 pp.

Competencias.

- Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes, facer valoracións e diagnósticos sociais, no ámbito da intervención social, que inclúan unha reflexión sobre temas actuais de índole social, científica ou ética.
- Coñecer a realidade social, as teorías sociais así como teorías sobre a cultura e a diversidade cultural.
- Capacidade de análise e síntese .
- Capacidade de razoamento crítico.
- Capacidade de aprendizaxe autónomo.
- Capacidade de motivación pola calidade.

Metodoloxía da ensinanza.

As sesións de aula nas aulas expositivas serán de una hora e media á semana. A súa finalidade é a explicación dos aspectos básicos de cada tema establecido no programa, proporcionando a información necesaria que permita ao alumnado o aprendizaxe autónomo.

A docencia interactiva, de 18 horas distribuídas en el cuadrimestre, pretende que o alumnado, individual ou en grupo, desenvolva actividades de participación activa: discusión de casos, traballo con textos ou datos, aplicación de técnicas, destrezas e habilidades a supostos prácticos, etc.

A través das titorías asesórase ao alumnado para o desenvolvemento das actividades propostas de realización autónoma polo/a alumno/a, que supoñen un proceso de autoaprendizaxe.

Sistemas de avaliación.

Haberá un exame final será tipo test, correspondente á convocatoria oficial, que é necesario superar para aprobar a materia. Contará con vinte e cinco preguntas, con tres opcións de resposta cada unha delas. Para cada pregunta, só unha única opción será válida e verdadeira. Cada pregunta respondida correctamente terá un valor de 0,40 puntos. Será obrigatorio responder como mínimo quince preguntas. Admítese un máximo de tres fallos sen penalización algunha. A partir do cuarto erro, cada fallo será sancionado cun desconto de 0,40 puntos.

O exame final liberará o 60% da nota final.

O 40% restante da nota final se corresponderá coa avaliación continua.

No caso de non asistir ás aulas nas que se realizan tarefas puntuables, e a ausencia estea xustificada, poden compensarse as tarefas coa elaboración de traballos ou exercicios que lle sexan encomendados polo profesor.

Poderán producirse cambios no sistema de avaliación cando así sexa acordado entre o profesor e o alumnado e sempre que supoña unha mellora para a aprendizaxe.

Tempo de estudo e traballo persoal que debe dedicar un estudante para superala.

O tempo de estudo e traballo persoal estimado que debe dedicar un estudante para a superación da Antropoloxía Social e Cultural é dun total de 99 horas distribuídas do seguinte xeito:

Estudo autónomo individual ou en grupo:	50 horas.
Exercicios:	15 horas.
Lectura de textos:	10 horas.
Elaboración de traballos, visualización de material:	20 horas.
Outras tarefas:	04 horas.

Recomendacións para o estudo da disciplina.

Non hai recomendacións específicas, para alén do contacto periódico co profesor e a participación nas aulas interactivas.

G3171107 - Fundamentos de Economía (Ferramentas Legais e Organizativas para o Traballo Social) - Curso 2011/2012

Información

- **Créditos ECTS**
- Créditos ECTS: 6.00
- **Total: 6.0**
- **Horas ECTS**
- Clase Expositiva: 36.00
- Clase Interactiva Seminario: 9.00
- Horas de Titorías: 3.00
- **Total: 48.0**

Outros Datos

- **Tipo:** Materia Ordinaria Grao RD 1393/2007
- **Departamentos:** Campus Norte
- **Áreas:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Centro:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Convocatoria:** 2º Semestre de Titulacións de Grao/Máster
- **Docencia e Matrícula:** 1º curso

Profesor: Arthur Tamazian Shamajian

Obxectivos da materia

Dacordo co exposto na memoria do Grao en Traballo Social da EUTS os obxectivos básicos da asignatura son os seguintes:

- Coñecer os conceptos básicos da Economía.
- Coñecer os conceptos fundamentais e adquirir as destrezas básicas de xestión económica (orzamentos, contabilidade, etc.), así como da creación de organizacións e formas de autoemprego.
- Ser capaz de aplicar mecanismos de xestión económica de recursos e servizos.

Contidos

Para acadar os obxectivos plantexados para a asignatura os contidos xerais da materia son os seguintes:

- Conceptos básicos de Economía.
- Ferramentas básicas de xestión económica: Técnicas orzamentarias e réxime contable.
- Creación de entidades económicas e a súa vinculación ca xeración de emprego e formas de autoemprego.

A continuación expóñense os descritores básicos do contido de cada un dos temas que integran o programa de docencia expositiva e interactiva:

Tema 1

Técnicas e instrumentos de análise en Economía

Descrición das diferentes técnicas e instrumentos que se empreñan no análise económico teórico e aplicado. Especial incidencia no concepto de relación funcional e no análise de representacións gráficas teóricas e de datos estatísticos.

Tema 2

Axentes económicos e sistemas económicos

Estudo sistemático dos diferentes axentes que interveñen na actividade económica, con especial incidencia

nas organizacións empresariais e no análise das súas actividades e estados contables. Explicación do esquema do fluxo circular da renda. Estudo teórico e aplicado das diferentes formas de organización da actividade económica dun país e da súa vinculación cas principais doutrinas económicas.

Tema 3

O funcionamento do mercado

Análise dos fundamentos básicos da lei da oferta e da demanda e dos elementos determinantes do comportamento dos mercados. Análise matemático e gráfico dos procesos de determinación de prezos de mercado. Estudo dos fallos do mercado e das súas posibles solucións.

Tema 4

O papel económico do Estado

Estudo das xustificacións existentes para a intervención pública na economía e das funcións económicas do Estado nunha economía moderna. Análise de procesos orzamentarios públicos e das diferentes medidas de política económica.

Tema 5

Indicadores económicos e sociais

Análise dos principais indicadores da situación económica e social dun país. Especial atención ó PIB como indicador económico básico e ó IDH como principal indicador da situación socioeconómica (benestar social) dun país. Introducción ós indicadores de desenvolvemento sustentable.

Tema 6

O diñeiro e o financiamento da economía

Estudo do concepto, as funcións e o proceso de creación de diñeiro nunha economía moderna. Análise dos tipos de xuro e do funcionamento das institucións e os mercados financeiros no proceso de financiamento da actividade económica. Estudo do Banco Central e da inflación.

Tema 7

Economía laboral e políticas de emprego

Estudo sistemático do funcionamento do mercado de traballo dende unha perspectiva económica e das teorías explicativas do desemprego. Análise dos principais indicadores do mercado laboral e interpretación dos mesmos. Estudo das principais políticas de emprego con aplicación nos países desenvolvidos.

Tema 8

A distribución da renda e as políticas sociais

Estudo teórico e aplicado sobre os determinantes e a medición da distribución da renda e da riqueza nun país. Análise da xustiza distributiva como obxectivo de política socioeconómica. Estudo das políticas económicas e sociais de carácter redistributivo.

Tema 9

O Estado do Benestar

Análise dos fundamentos económicos do Estado do Benestar. Estudo das diferentes tipoloxías de Estados do Benestar. Pares básicos e perspectivas de futuro do Estado do benestar.

Programa de traballo exclusivo para grupos interactivos:

Está previsto que cada grupo interactivo dispoña dun total de seis sesións ó longo do curso. A programación inicial consiste en desenvolver en clase unha selección das seguintes actividades, dun elevado grao de flexibilidade, dado que ese desenvolvemento depende de numerosos factores que haberá que avaliar durante o transcurso do cuadrimestre:

1. Lectura inicial sobre a materia e preguntas de comprensión de conceptos.
2. Exercicio/práctica sobre análise contable de estados financeiros.

3. Exercicio/práctica sobre funcionamento do mercado e determinación de prezos.
4. Exercicio/práctica sobre orzamentos públicos.
5. Exercicio/práctica sobre indicadores económicos.
6. Exercicio/práctica sobre indicadores de benestar social.
7. Exercicio/práctica sobre indicadores do mercado de traballo.
8. Exercicio/práctica sobre distribución da renda e discusión de políticas redistributivas.
9. Outros exercicios/prácticas, lecturas ou actividades diversas.

Bibliografía básica e complementaria

Alesina, A. e Giavazzi, F. (2009)

El futuro de Europa. Reforma o declive, Antoni Bosch editor.

Amat, O. (2008)

Análisis Económico-Financiero, Gestión 2000, 20ª Edición.

Cuadrado Roura, J. R. (2010, dir.)

Política Económica. Elaboración, objetivos e instrumentos, McGraw-Hill. Cuarta Edición.

Dasgupta, P. (2009)

Economía. Una breve introducción, Alianza Editorial Economía.

Esping-Andersen, G. (2000)

Fundamentos sociales de las economías postindustriales, Ariel.

Esping-Andersen, G. e Palier, B. (2010)

Los tres grandes retos del Estado del Bienestar, Ariel Ciencia Política.

Fernández Díaz, A.; Parejo Gámir, J. A. e Rodríguez Sáiz, L. (2006)

Política Económica, McGraw-Hill, Cuarta Edición.

González, J. J. e Requena, M. (2008, eds.)

Tres décadas de cambio social en España, Alianza Editorial.

Graue, A. (2009)

Fundamentos de Economía, Pearson.

Lipsey, R. G. (1989)

Introducción a la Economía Positiva, Vicens Universidad.

McConnell, C. R.; Brue, S.L. e Macpherson, D. A. (2007)

Economía Laboral, McGraw-Hill, Séptima Edición.

Mankiw, N. G. (2004)

Principios de Economía, McGraw-Hill, Tercera Edición.

Mochón, F. (2010)

Principios de Economía, McGraw-Hill, Quinta edición.

Mochón, F. (2009)

Economía, Teoría y Política, McGraw-Hill, Sexta Edición.

Montagut, T. (2008)

Política social. Una introducción, Ariel Sociología, Tercera Edición revisada y actualizada.

Rodríguez Cabrero, G. (2004)

El Estado del Bienestar en España: debates, desarrollo y retos, Editorial Fundamentos.

Samuelson, P. A. e Nordhaus, W. D. (2006)

Economía, McGraw-Hill, Decimoctava Edición.

Ademáis das referenzas bibliográficas sinaladas, poderán utilizarse en clase artigos técnicos ou periodísticos, información estatística e lecturas que podan aparecer con posterioridade á elaboración deste programa ou que teñan unha utilización que poda ser aconsellable en función do traballo que se esté a realizar en clase, respostando así á idea de flexibilidade da docencia en grupos interactivos.

Competencias

Dacordo co exposto na memoria do Grao en Traballo Social da EUTS as competencias da asignatura son as seguintes:

Competencias xenéricas:

.-Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes, facer valoracións e diagnósos sociais, no eido da intervención social, que inclúan unha reflexión sobre temas actuais de índole social, científica ou ética.

Competencias específicas:

.-Coñecer a realidade social, as teorías sociais así como teorías sobre a cultura e a diversidade cultural. Esta competencia específica forma parte da competencia específica: Ter a capacidade para traballar e valorar de maneira conxunta con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades e circunstancias, promovendo o cambio, a resolución de problemas nas relacións humanas e o fortalecemento e a liberdade da sociedade para incrementar o benestar e a cohesión.

Competencias transversais:

- .-Capacidade de análise y síntese.
- .-Capacidade de comunicación oral e escrita.
- .-Capacidade de razoamento crítico.
- .-Capacidade de aprendizaxe autónomo.
- .-Capacidade de motivación pola calidade.

Metodoloxía da ensinanza

O traballo presencial na aula consta de docencia expositiva, docencia interactiva e avaliación. O traballo persoal do alumno/a baséase no estudo autónomo individual ou en grupo, na realización de exercicios ou prácticas, na lectura e comprensión de textos especializados, a elaboración de traballos, a visualización de material sobre a asignatura e sondaxe bibliográfica. Todo elo cas cargas horarias que se sinalan na memoria do Grao en Traballo Social da EUTS para a asignatura Fundamentos de Economía.

Sistema de avaliación da aprendizaxe

A avaliación da asignatura dividirase en dúas partes. 1) Un exame cuxo valor será de 7.5 puntos, e se celebrará na data oficial determinada polo centro e 2) os traballos, exercicios e comentarios realizados en clase, cuxo valor será de 2,5 puntos (prevese inicialmente que cada alumno realice 6 traballos nas horas de docencia con grupos interactivos, catro deles cun valor de 0,5 puntos cada un e dous deles cun valor de 0,25 puntos cada un).

Para todos aqueles alumnos/as ós que sexa de aplicación a dispensa de asistencia á totalidade do curso ou a dispensa de asistencia ás actividades interactivas a avaliación consistirá nun exame final que se celebrará na data oficial determinada polo centro cun valor de 10 puntos. Ditos alumnos/as deberán poñerse en contacto co profesor da asignatura para coñecer o material que deben utilizar para preparar o exame final da asignatura, que dependerá do nivel de dispensa de asistencia do alumno/a (dispensa da totalidade do curso ou dispensa de actividades interactivas). As dispensas de asistencia deben ser oficiais de acordo ca

aplicación da normativa da USC de asistencia a clase nas ensinanzas adaptadas ó EEES e co anexo da EUTS a dita normativa.

Tempo de estudos e de traballo persoal que debe dedicar un estudante para superala

O reparto de cargas horarias é o seguinte, de acordo ca memoria do Grao en Traballo Social da EUTS:

Traballo persoal do alumno/a:

Estudio autónomo individual ou en grupo: 50 horas

Exercicios: 15 horas

Lectura de textos: 15 horas

Elaboración de traballos, visualización de material: 15 horas

Outras tarefas propostas: 4 horas de sondaxe bibliográfica

Total: 99 horas

G3171122 – Historia do Traballo Social (O Traballo Social: Conceptos, Métodos, Teorías y Aplicación) - Curso 2011/2012

Información

- **Créditos ECTS**
- Créditos ECTS: 6.00
- **Total: 6.0**
- **Horas ECTS**
- Clase Expositiva: 36.00
- Clase Interactiva Seminario: 9.00
- Horas de Tutorías: 3.00
- **Total: 48.0**

• Profesora: M^a Elisa Fernández Pampillón

Obxectivos da materia

- Comprender criticamente a natureza do Traballo Social como profesión e como disciplina, e as súas relacións coas diversas Ciencias Sociais
- Coñecer os principais elementos da historia do Traballo Social e a acción social, e as tendencias actuais do mesmo
- Coñecer as principais correntes teóricas constitutivas do Traballo Social como disciplina.

Contidos

- O estudio da Historia para comprender o Traballo Social
- Precedentes e precursores da acción social profesional.
- Orixe e consolidación do Traballo Social: aportacións das principais figuras.
- Os métodos clásicos.
- O proceso de reconceptualización.
- Antecedentes, orixe e evolución do Traballo Social en España.
- A situación actual do Traballo Social

Bibliografía básica e complementaria

ÁNDER-EGG, Ezequiel (1984) El desafío de la reconceptualización; Buenos Aires; Humanitas
.- (1984) Historia del Trabajo Social; Buenos Aires; Humanitas
.- (1992) Introducción al Trabajo Social; (Acción Social); Madrid; Siglo XXI de España Editores S.A.
ÁNDER-EGG, Ezequiel y otros (1975) Del ajuste a la transformación: apuntes para una Historia del Trabajo Social; Buenos Aires; Humanitas
COLOMER, Montserrat (2009) El trabajo social que yo he vivido. Barcelona; Impulso a la Acción Social
DE LA RED, Natividad (1993) Aproximaciones al Trabajo Social; Madrid; Siglo XXI
ESCARTÍN CAPARRÓS, M.J. e SUÁREZ SOTO, Esperanza (1994) Introducción al Trabajo Social: Historia y Fundamentos teórico-prácticos; (Col Amalgama); Alicante; Aguaclara
FERNÁNDEZ GARCÍA, Tomás (Coord), Fundamentos del Trabajo Social, (Política Social Servicios Sociales); Madrid; Alianza
FERNÁNDEZ GARCÍA, T; ALEMÁN BRACHO, Carmen (Coords)(2003) Introducción al Trabajo Social; (Manuales Ciencias Sociales); Madrid; Alianza
KISNERMAN, Natalio (1985) Introducción al Trabajo Social; (Teoría y Práctica); Buenos Aires; Humanitas
MAZA ZORRILLA; Elena (1987) Pobreza y asistencia social en España, siglos XVI al XX. Aproximación histórica; Valladolid; Universidad de Valladolid
MIRANDA ARANDA, Miguel (2004) De la caridad a la ciencia. Pragmatismo, interaccionismo simbólico y Trabajo Social; (Trabajo Social Hoy); Zaragoza; Mira Editores
MOIX MARTÍNEZ, Manuel (1991) Introducción al Trabajo Social; Madrid; Trivium
.- (2006) Teoría del Trabajo Social; Madrid; Síntesis
MOLINA SÁNCHEZ, M^a Victoria (1994) Las enseñanzas del Trabajo Social en España 1932-1983; Madrid; Universidad Pontificia de Comillas
RUBÍ, Carmen (1989) Introducción al trabajo social; Barcelona; Llar del Libre
TORRES DÍAZ, Jorge (1987) Historia del Trabajo Social; Buenos Aires; Humanitas
VVAA (1985) De la beneficencia al bienestar. Cuatro siglos de acción social; Madrid; Consejo General de Colegios Oficiales de Diplomados en Trabajo Social y Asistentes Sociales
VVAA (1990) Trabajo social en España; situación y perspectivas. Revista SSSS y Política Social nº 20

VVAA (1999) II foro de Trabajo Social. Pasado, presente y futuro del Trabajo Social. Madrid. Universidad Pontificia de Comillas.

VVAA (2004) Los pioneros del Trabajo Social. Una apuesta por descubrirlos. Huelva. Universidad de Huelva.

Competencias

Xenéricas:

. Posuír e comprender os coñecementos que definen ao Traballo Social como disciplina científica, incluíndo as súas teorías, métodos e ámbitos de aplicación, a un nivel que se apoia nas publicacións máis avanzadas e inclúe algúns dos aspectos máis relevantes que están na vangarda do coñecemento neste campo.

Específicas:

. Ter a capacidade para traballar e valorar de maneira conxunta con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades, as súas necesidades e circunstancias, promovendo o cambio, a resolución de problemas nas relacións humanas e o fortalecemento e a liberdade da sociedade para incrementar o benestar e a cohesión

. Coñecer a realidade social, as teorías sociais así como teorías sobre a cultura e a diversidade cultural.

Transversais:

. Capacidade de análise e síntese

. Capacidade de comunicación oral e escrita

. Capacidade de razoamento crítico

. Capacidade de aprendizaxe autónoma

. Capacidade de motivación pola calidade

Metodoloxía da ensinanza

A metodoloxía utilizada combina a docencia expositiva e interactiva e o traballo persoal do/a alumno/a fóra da aula que permite a súa aprendizaxe autónoma.

Preténdese que o alumnado, individual ou grupalmente, desenvolva actividades de participación activa: discusión de casos; traballo con textos ou datos; traballo con soportes audiovisuais; exposición/presentación de información; aplicación de técnicas, destrezas e habilidades a supostos prácticos, etc.

A través das titorías asesórase ao alumnado para a realización das actividades conducentes a desenvolver a capacidade de aprendizaxe autónoma.

Sistema de avaliación da aprendizaxe

A avaliación da materia realízase mediante a avaliación continua e a realización dun exame escrito no que se valoran os coñecementos adquiridos.

O exame escrito ten un peso do 75% (7,5 puntos) sobre a cualificación global (10 puntos), polo que o peso da avaliación continua é do 25% (2,5 puntos).

CONTIDO DA AVALIACIÓN CONTINUA E A SUA CORRESPONDENTE PUNTUACION MAXIMA

- Exercicios sobre textos, soportes audiovisuais, etc: 1 pto.
- Elaboración dunha unidade didáctica: 1 pto.
- Exposición da unidade didáctica: 0,5 ptos.

No caso de non asistir ás clases nas que se realizan tarefas puntuables, e esta ausencia estea xustificada, poden compensarse estas tarefas coa elaboración de traballos ou exercicios que lle sexan encomendados pola profesora. Neste caso poden presentarse posteriormente á convocatoria ordinaria, para ser computados na convocatoria extraordinaria. O prazo e os motivos polos que se poden xustificar as faltas de asistencia son os establecidos na "Normativa de asistencia a clase nas ensinanzas adaptadas ao Espazo Europeo de Educación Superior" (Acordo do Consello de Goberno da USC do 25 de marzo de 2010).

O alumnado que xustifique a imposibilidade de asistir ás clases, e teña concedida a dispensa, poderá compensar a realización de tarefas na aula coa elaboración dun traballo de análise de textos seleccionados que deberá entregar por escrito e defenderá nunha titoría previamente acordada.

Poderán producirse cambios no sistema de avaliación cando así sexa acordado entre a profesora e o alumnado, e sempre que supoña unha mellora para a aprendizaxe.

Tempo de estudos e de traballo persoal que debe dedicar un estudante para superala

Estudo autónomo individual ou en grupo: 50 horas

Exercicios: 15 horas

Lectura de textos: 15 horas

Elaboración de traballos, visualización de material: 15 horas

Preparación de exposicións: 4 horas

Total: 99 horas

Recomendacións para o estudo da materia

A asistencia ás clases expositivas é clave para que o alumnado poida ir construíndo o corpo teórico da materia que en todo momento orienta a aprendizaxe práctico.

A participación nas clases interactivas é fundamental para a integración dos coñecementos teóricos e prácticos, e para situar o alumno/a en contextos profesionais.

Recoméndase ao alumnado que no desenvolvemento temporal da materia manteña un contacto periódico coa profesora encargada para a clarificación e a orientación bibliográfica precisa para poder profundar nas parcelas de maior interese.

G3171123 - Ética e Traballo Social (O Traballo Social: Conceptos, Métodos, Teorías e Aplicación) - Curso 2011/2012

- **Créditos ECTS**
- Créditos ECTS: 6.00
- **Total: 6.0**
- **Horas ECTS**
- Clase Expositiva: 27.00
- Clase Interactiva Seminario: 18.00
- Horas de Titorías: 3.00
- **Total: 48.0**

-
- **Tipo:** Materia Ordinaria Grao RD 1393/2007
 - **Departamentos:** Campus Norte
 - **Áreas:** Escola Universitaria de Traballo Social
 - **Centro:** Escola Universitaria de Traballo Social
 - **Convocatoria:** 2º Semestre de Titulacións de Grao/Máster
 - **Docencia e Matrícula:** Primeiro Curso (1º 1ª vez)

Profesora: Lorena Añón Loureiro

Obxectivos da materia

-Ser capaz de analizar a relación entre políticas institucionais, as esixencias legais e os límites profesionais no desenvolvemento do traballo social.

-Adquirir os conceptos morais de dereitos, responsabilidade, liberdade, autoridade e poder na práctica do traballo social.

-Ser capaz de aplicar a base dos valores, as normas éticas e os códigos deontolóxicos da práctica do traballo social, e de seguiilos.

-Saber analizar críticamente os casos nos que xurden dilemas éticos.

Contidos

- Ética Xeral. Orixe da ética. Ética nas sociedades pequenas e na antigüidade. As grandes tradicións éticas.
- Conceptos e definicións.
- Teorías éticas. O dereito natural. A ética kantiana. O contrato social. A deontoloxía. contemporánea. O consecuencialismo e o utilitarismo. A teoría da virtude. Os dereitos.
- Ética e política social. Onde nos movemos: posmodernidade e globalización. Benestar, xustiza e mercado. Principios do traballo social: dereitos humanos e xustiza social.
- Ética profesional do traballo social. Ética e identidade profesional. Responsabilidade pública.

Responsabilidade profesional. Principios, obrigacións e virtudes profesionais. Paternalismo "versus" autodeterminación.

•A tarefa profesional. Códigos de ética. Conflitos éticos na práctica profesional. Dilemas éticos e toma de decisións.

Bibliografía básica e complementaria

BALLESTERO, Alberto (2006) Dilemas éticos en Trabajo Social . Ed. Eunate, Pamplona
BANKS, Sara (1995) Etica y valores en Trabajo Social. Ed. Paidós, Barcelona
BAUMAN, Zygmunt (2005) Vidas desperdiciadas.Ed. Paidós, Barcelona
BERMEJO, Francisco (coord)(1996) Ética y Trabajo Social. (Col. Política, Trabajo y Servicios Sociales). UPCO, Madrid
.- (2002) La ética del Trabajo Social. Ed. Desclée, Madrid
CORTINA, Adela (1994) La ética de la sociedad civil . Ed. Anaya, Madrid
.- (1998) Hasta un pueblo de demonios. Ed. Taurus, Madrid
CORTINA y MARTINEZ (1998) Etica. Ed. Akal, Madrid
CORTINA y PEREIRA (2009) Pobreza y libertad. Ed. Tecnos, Madrid,
LIPOVETSKY, Gilles (2003) Metamorfosis de la cultura liberal. Ed. Anagrama, Barcelona
MARINA, J.A. y PRECIADO, N. (2002) Hablemos de la vida. Ed. Temas de Hoy, Madrid
OSSET, Miguel (2001) Más allá de los Derechos Humanos. Ed. DVD, Madrid
SALCEDO MEGALES, Damián (1998) Autonomía y bienestar. la ética del trabajo Social.Ed. Comares, Granada
.- (comp.)(1999) Los valores en la práctica del Trabajo Social. Ed. Narcea, Madrid
SEN, Amartya (2008): Bienestar, justicia y mercado. Ed. Paidós, Madrid
SINGER, Peter (2007) Compendio de Etica. Alianza Editorial, Madrid

Competencias

XENERICAS:

.- Posuír e comprender os coñecementos que definen ó Traballo Social como disciplina científica, incluíndo as súas teorías, métodos e ámbitos de aplicación, a un nivel que se apoia nas publicacións máis avanzadas e inclúe algúns dos aspectos máis relevantes que están na vanguardia do coñecemento neste campo.

.- Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes, facer valoracións e diagnósticos sociais, no ámbito da intervención social, que inclúan unha reflexión sobre temas actuais de índole social, científica ou ética.

.- Ter desenvolvido as habilidades de aprendizaxe necesarias para continuar a súa formación e aprendizaxe no ámbito do Traballo Social cun alto grao de autonomía.

ESPECIFICAS

.- Ter a capacidade para traballar e valorar de maneira conxunta con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades e circunstancias, promovendo o cambio, a resolución de problemas nas relacións humanas e o fortalecemento e a liberdade da sociedade para incrementar o benestar e a cohesión.

- Establecer relacións profesionais co obxecto de identificar a forma máis axeitada de intervención.

.- Ter capacidade para integrar os principios e normas do Código Deontolóxico do Traballo Social e demostrar competencia profesional no exercicio do Traballo Social mesmo.

- Xestionar conflitos, dilemas e problemas éticos complexos identificando os mesmos, deseñando estratexias de superación e reflexionando sobre os seus resultados.

TRANSVERSAIS

- .- Capacidade de análise e síntese
- .- Capacidade de comunicación oral e escrita
- .- Capacidade de toma de decisións
- .- Capacidade de razoamento crítico
- .- Capacidade de compromiso ético
- .- Capacidade de aprendizaxe autónoma
- .- Capacidade de motivación pola calidade

Metodoloxía da ensinanza

A metodoloxía utilizada combina a docencia expositiva e interactiva e o traballo persoal do/a alumno/a fóra da aula, o que permite a súa aprendizaxe autónoma.

Preténdese que o alumnado, individual e grupalmente, desenvolva actividades de participación activa: discusión de casos; traballo con textos ou datos; traballo con soportes audiovisuais; aplicación de técnicas, destrezas e habilidades a supostos prácticos; exposición/presentación de información; etc.

O material traballado nos grupos formará parte dun "portafolios" que elaborará cada un dos grupos de traballo.

A través das titorías asesórase ao alumnado para a realización das actividades conducentes a desenvolver a capacidade de aprendizaxe autónoma.

Poderán producirse cambios na metodoloxía da materia cando así sexa acordado entre a profesora e o alumnado e sempre que supoña unha mellora para a aprendizaxe.

Sistema de avaliación da aprendizaxe

A avaliación da materia realizarase mediante unha avaliación continua e un exame escrito no que se valoran os coñecementos adquiridos.

A avaliación continua ten un peso do 40% (4 puntos) sobre a cualificación global (10 puntos), correspondendo ó exame escrito o 60% (6 puntos).

CONTIDO DA AVALIACIÓN CONTINUA E A SUA CORRESPONDENTE PUNTUACION MAXIMA

- Realización e exposición de exercicios sobre textos, soportes audiovisuais, etc: 2 ptos.
- Elaboración do portafolios: 2 ptos.

No caso de non asistir ás clases nas que se realizan tarefas puntuables, e esta ausencia estea xustificada, poden compensarse estas tarefas coa elaboración de traballos ou exercicios que lle sexan encomendados pola profesora. Neste caso poden presentarse posteriormente á convocatoria ordinaria, para ser computados na convocatoria extraordinaria. O prazo e os motivos polos que se poden xustificar as faltas de asistencia son os establecidos na "Normativa de asistencia a clase nas ensinanzas adaptadas ao Espazo Europeo de Educación Superior" (Acordo do Consello de Goberno da USC do 25 de marzo de 2010).

O alumnado que xustifique a imposibilidade de asistir ás clases, e teña concedida a dispensa, poderá compensar a realización de tarefas na aula coa elaboración dun traballo de análise de textos seleccionados que deberá entregar por escrito e defenderá nunha titoría previamente acordada.

Poderán producirse cambios no sistema de avaliación cando así sexa acordado entre a profesora e o alumnado, e sempre que supoña unha mellora para a aprendizaxe.

Tempo de estudos e de traballo persoal que debe dedicar un estudante para superala

Estudo autónomo individual ou en grupo: 50 horas

Exercicios: 15 horas

Lectura de textos: 10 horas

Elaboración de traballos, visualización de material: 20 horas

Preparación de exposicións: 4 horas

Total: 99 horas

Recomendacións para o estudo da materia

A asistencia ás clases expositivas é clave para que o alumnado poida ir construíndo o corpo teórico da materia que en todo momento orienta a aprendizaxe práctico. A participación nas clases interactivas é fundamental para a integración dos coñecementos teóricos e prácticos, e para situar o alumno/a en contextos profesionais.

Recoméndase ao alumnado que no desenvolvemento temporal da materia manteña un contacto periódica coa profesora encargada para a clarificación e a orientación bibliográfica precisa para poder profundar nas parcelas de maior interese.